

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Sobotę dnia 5 Lipca r. s. 1819 roku.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dnia 4 godz. 5 z połu.	27 cal. 6, 8 lin.	+ 14, 5 stopn.	Wschodni	Descz m.
	— 4 godz. 10 wiecz.	27 — 6, 7 —	+ 11, —	Wschodni	Pochmur.
	— 5 godz. 5 z rana	27 — 5, 6	+ 9, 5 —	Zachodni	Descz

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Cesarski Uniwersytet Wileński, kończąc prace roku szkolnego, miał dnia 30 czerwca przeszłego publiczne posiedzenie, w obecności JW. Vice Gubernatora Hrabiego *Platera Zyberga*, JW. Juliana Ursin Niemcewicza Sekretarza Senatu Królestwa Polskiego, i wielu znakomitych duchownego, wojennego i cywilnego stanu gości. Rektor Uniwersytetu zagał posiedzenie przemową: że do rozszerzenia oświecenia pożytecznego w kraju jedynemi są środkami, upowszechniona pierwiastkowa edukacja młodzi i dzieła uczone, wymieniając przy tém, co uniwersytet w roku terażniejszym szkolnym, pod czulą opieką wyższej Władzy edukacyjnej, w celu rozszerzenia oświecenia przedsięwziął i uskutečnił; poczem Professor zwyczajny Teologii dogmatycznej i Historii kościelnej X. *Jędrzey Kłagiewicz*, czytał napisaną przez siebie w języku polskim uczoną rozprawę o stopniach, któremi postępowało objawienie Bózkiej Religii z porównaniem tych stopniów między sobą i zastosowaniem niektórych mieysc do obyczajów. Przeczytane potem były dary, uczynione w pomoc instrukcyi i szkół wydziału Wileńskiego przez towarzystwa uczone i osoby rozmaite, tudzież lista uczniów uniwersytetu, którym po ścisłych examinach, na mocy Naywyżey potwierdzonych ustaw, przyznane zostały nagrody i stopnie uczone. Nakoniec całe zgromadzenie udało się do kościoła gdzie JW *Kundzicz*, Biskup anastozyopolitański, zaintonował Hymn ś. Ambrożego dla złożenia dziękczynień Bogu.

Przyznane zostały nagrody z oddziału nauk fizycznych i matematycznych: Karolowi *Jentzowi*, kandydatowi filozofii, uczniowi Seminarjum nauczycielskiego nagroda rub. sr. 100; z oddziału nauk lekarskich *Felixowi Rymkiewiczowi* kandydatowi medycyny nagroda w instrumentach chirurgicznych przez artystę instrumentow chirurgicznych przy uniwersytecie zrobionych, wartości rub. sr. 100; Konstantemu *Weryzie* kandydatowi Filozofii nagroda r. sr. 100; Antoniemu *Hluszniewiczowi* magistrowi filozofii i Leopoldowi *Weymarowi* kandydatowi medycyny *accessit*; z oddziału nauk moralnych i politycznych: Brunonowi *Sucheckiemu* kandydatowi filozofii nagroda rubli sr. 100; z fakultetu teologicznego: Józefowi *Padurze* kandydato-

wi prawa, X. Korsynowi *Kalińskiemu* Karmellicie, i X. Janowi *Markiewiczowi* klerykowi seminarjum głównego duchownego nagroda każdemu po rubli sr. 33 kop. 33½.

St. Petersburg dnia 28 czerwca.

Cesarz Jmć, dnia 24 czerwca, o godzinie 7mej zrana, raczył odwiedzić *Kronsztad*. Przybył Monarcha z *Oranienbaum*, wśród odgłosu dział, i na brzegu spotkany był przez wojennego kronsztadzkiego gubernatora, wice-admirała fon *Mollera* z innymi urzędnikami: potem, obeyrzawszy szkołę szturmanow i szkołę małoletnich jungów, był w kościele ś. Jędrzeja, a po nabożeństwie zwiedzał szpitale morskie i koszary: powracając odprawiał przegląd stojących w porcie szalup, przygotowanych w daleką podróż.

Akuszner dworu J. C. M., rzeczywisty radca stanu, *Suthow*, naylaskawiey mianowany leybmedikiem.

Dnia 11 z. m. przejeżdżał przez *Tulę* urzędnik perski *Machmed-Hassan*, Chan Awaszarski ze swoim orszakiem.

D. 16 czerwca zrana przybył do *Mologi*, jenerał piechoty, Baron *von der Osten-Sacken*, naczelny dowódzca pierwszego woyska, i po obeyrzeniu lazaretu awoszskiego półku pieszego wyjechał do *Rybinska*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

N. Cesarz Jmć i Król, wyrokiem z dnia 25 września (7 października) 1818, w nagrodę talentow Pana *Woyciecha Lange*, okazanych w kierowaniu robot hydraulicznych, przedsięwziętych w Królestwie Polskiem, nadał mu dostojność ślachestwa z przelewem na potomstwo w linii prostey i z herbem *Ciężosil*; a wyrokiem z dnia 14 (26) marca 1819 roku, w nagrodę usiłowań ku rozkwitnieniu przemysłu i gospodarstwa, podobnież nadał dostojnością ślachecką, kupca i właściciela ziemskiego w królestwie polskiem, P. *Mikołaja Geritza*, z przelewem na potomków w prostey linii i herbem *Przemysłomierz*.

FRANCYA

(z gaz. berl.) Paryż dnia 25 czerwca. Król słucha codziem mszy w swoich pokojach; pracuje jak zawsze z ministrami, i udziela audyencyi posłom.

Na posiedzeniu d. 22 były dwa wniosienia względem pensy zakonnic. Naprzód Pan *Lemor* wniósł, że od roku 1820 pensy umarłych przeznaczone bydź mają na rzecz pozostałych w życiu, póki każda pensya nie dojdzie do 600 fr. Pan *Laisne de Villevesque* wniósł, ażeby zakonnikom mającym więcej 60 a mniej jak 80 lat wieku dodać corok po 100 fr., a tym, które mają więcej 80 lat po 150 fr. pierwsze wniesienie odrzucone, a drugie po zmniejszeniu ilości pieniężney na 50 i 75 fr. dopłaty roczney przyjęte zostało.

Dotąd nie wiemy nic pewnego o mniemanych odmianach ministeryalnych. Mówiono w tych dniach, że marszałek *St. Cyr* jeszcze przed wyjazdem swoim usunął się od wszelkich spraw, że żądane uwolnienie od obowiązku otrzymał i że na miejsce jegoznaczony jest były jeneralny intendent *Daru*. Dotąd jednak nie mamy żadnego potwierdzenia tey wiadomości.

Podług nowego opisanja stanu partyy w izbie deputowanych, lewa strona składa się ze 20 ultra-liberalistów, 12 doktrynaryszów i 60 ministeryalno-liberalnych; prawa strona z 50 ministeryalnych warunkowych i 40 ultra-rojalistów, w ogóle 242 deputowanych. Co się tycze wpływu każdego ministra w izbie, taki jest stosunek: minister wojny marszałek *Gouvion St. Cyr* ma za sobą wojskowych z lewey strony i ze środka, i wielu liberalnych; Margrabia *Dessoles* tychże, tylko w mniejszey liczbie; Hrabia *Decazes*, wielkich urzędników stanu, osoby magistratowe, wielu z lewey, a żadnego z prawey strony; Baron *Louis* bankierów *Lafite*, *Perrier*, i małą liczbę z lewey strony.

Jeneral *Barras*, dawniey członek wykonawczego dyrektoryatu rzeczypospolitey francuzkiey, w piśmie swoim do spółobywateli, w gazecie *Constitutionel* umieszczoném, oświadcza za niemające żadney zasady tyczące się jego osoby twierdzenia, jakie się zawierają w wyszłym niedawno piśmie pod tytułem *Souvenirs et Anecdotes secretes*. Nie miał on też, jak powiadano, żadnego dochodu od *Bonapartego*, a nawet niepobierał żadney pensy.

Gazeta *Quotidienne* donosi (łatwo domyślić się z jakiego powodu), że Xiążę *Richelieu* jest tu już co chwila spodziewany.

PRUSSY.

W korespondencje hamburskim czytamy z Brandeburgii pod 26 czerwca, co następuje: „Podług wiadomości ze stolicy, projekt powszechney konstytucyi dla monarchii Pruskiej podany został do uwagi i potwierdzenia nayochońszemu Królowi naszemu. Dodają, że zasady i urządzenia tey konstytucyi, jak się i spodziewać należało, stosownie do potrzeb i ducha wieku, cechę istney liberalności słowami i rzeczą wystawują. Tak więc wkrótce i Prussy należeć będą do rzędu krajów, które się cieszą konstytucją reprezentacyjną. Przewidzieć już z tego można nader ważne i błogie skutki dla Niemiec, a szczególniey dla Prus. Błogo Królowi, który lud swój waleczny, wierny i w nieszczęściu doznany, pożądaném ustanowieniem uszczęśliwia, a oświadczone dawniey słowo

królewskie, z wdzięcznością i ufnością naówczas przyjęte, tak wspaniale dopełnia; jak się tego po wielkim i cnetliwym charakterze jego spodziewać należało!”

Szwecya.

W Korespondencje hamburskim czytamy od brzegów *Wezery* pod 20 czerwca: Jedna z gazet westfalskich zawiera co następuje:

„Szwecya może w tey chwili grać ważną rolę w tajemnicy gabinetów. Odsobniła się ona i pracuje nad rzeczywistą niepodległością. Ultryści wszystkich krajów chcieliby bardzo, widzieć jedyne, którego „*Nieprawym*” nazywają, stępującym z północnego tronu, i wiele sił jest poruszonych, ażeby i tam wszcząć walkę z tém, co jest owocem dobroczynnego czasu. — Wybor ludów nadaje prawość, a tę posiada *Karol Jan*. Niech będzie synem południa czy północy — Idzie o to, jak postępuje na swoim tronie, na który go naród dobrowolnie wyniósł. Szwecya tylko mówić o tém może.”

Gazeta berlińska zawiera z *Helsingborg*, pod 16 czerwca: „Zawezora przejeżdżał tey Hrabia *Tawast*, poseł szwedzki przy dworze Duńskim, dla udania się do Króla do obozu w *Skanii*. Mówią, że on uwiadomił o szczerém życzeniu Danii, utrzymywania dobrego porozumienia między obu rządami, a Król Jmé polecil mu ze swojey strony oświadczyć Królowi Jméi Duńskiemu uczucia poważenia i przyjaźni, oraz gorliwą skwapliwość wspierania dobrych chęci Danii, dla tém mocniyszego ustalenia stosunków dobrego sąsiedztwa. Hrabia *Tawast* przejeżdżał dziś tey napowrót. W towarzystwie jego znajduje się adjutant królewski, Hrabia *Adlerkreutz*. Przyjazne uczucia obu Monarchów, i mocne ich w tém przekonanie, że nieporozumienia między ich państwami przyniosłyby tylko szkodę dla ich ludów, są dostatecznymi powodami do nadania nadziei, a nawet do zapewnienia, że zamysły nieprzyjaciół pokoju wniwecz się obróca.”

Wojsko obozujące w *Skanii* odprawiło popis w obecności Monarchy, który d. 3 b. m. dał wielki obiad w klasztorze *Horrewads* dla jeneralów i wyższych officerów.

Postanowił Król d. 20 kwietnia nowy znak zaszczytny za obywatelskie zasługi w Norwegii, to jest, medal srebrny, mający z jedney strony popiersie Monarchy ze stosownym napisem, a z drugiey wieniec dębowy z napisem: *za czyn obywatelski*. Nosić się będzie po lewey stronie piersi na zieloney wstążeczce.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Pismo peryodyczne *Ameryka* zawiera opisanie podróży, w której zapewnia, że rewolucya w *Buenos-Ayres* powstała z tey przyczyny, że małżonka Xięcia Rejenta (teraźniejszego Króla) portugalskiego, *siostra Ferdynanda VII*, usiłowała przywłaszczyć sobie całą hiszpańską Amerykę południową. Gdy Król *Ferdynand* został uwięziony, Xiężna *Karolina* wydała nawet manifest, który krążył od *Mexyku* aż do *Buenos-Ayres*, a w którym wzywała vice królów, ażeby się jey poddali. Gdy

Buenos-Ayres ogłosiło się za republikanów, zaślawiła Xieźna swoje brylanty, dla wsparcia Rojalistów.

Gazety angielskie zawierają akt ogłoszenia niepodległości *Nowy-Grenady*, podpisany d. 4 kwietnia t. r. na wyspie *s. Andrzeja* przez obywatela, gubernatora *Lopez*, przez naczelnego generała wojska posiłkowego, *Mac Gregor*, i sekretarza stanu *Bergas et Berga*.

Hiszpański generał *Morillo*, w wydanej przez siebie odezwie do Anglików zostających w służbie powstańców, wyraził: że oszukani są przez niegodziwców, którzy twierdzą, iż ustanowili rząd republikański; a zatem jako uwiedzeni uznają zapewne błędswóy, i przejdą do niego; zaręcza że swej strony, że stosownie do ich życzenia, przyymie ich do służby albo da pieniądze i ułatwi sposobność powrócenia do oycyzny.

Niewiasty nawet powstańców Ameryki południowej walczą przeciw Hiszpanom. Pod *Cochabambo* w *Chili* przyszło do bitwy, która

z początku nie wiodła się republikanom. Jenerał ich wezwał na pomoc niewiasty z *Cochabambo*. Zajęły one jedno ze stanowisk i broniły go, dopóki wszystkie nie poległy. Od tego czasu w wojsku chilijskiem każdego wieczora przy haśle officer wzywa niewiasty z *Cochabambo*, a drugi odpowiada: "Za wolność oycyzny poległy na polu chwały!"

AMERYKA PÓŁNOCNA.

Mieszkańcy w różnych miastach północno-amerykańskich skarżą się na upadek handlu. Posłano Prezydentowi prośbę, aby śpiesznie powrócił, i jak najszybciej zwołał Kongres dla przedsięwzięcia środków i ułatwienia innych ważnych okoliczności.

Wątpią w *Nowym Yorku* o zatwierdzeniu traktatu względem odstąpienia obu Floryd przez Hiszpaniją dla Zjednoczonych Stanów. Słychać oraz, iż Ministrowie Angielscy skłaniają Hiszpaniją, aby tego traktatu nie zatwierdzała.

Wolno Drukować. Ignacy Reszka Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryod

O g ł o s z e n i a.

1 W Pałacu JW. Graffa Tyszkiewicza przy Trochkiej bramie, znajduje się Kareta na 4 osoby mogąca służyć w mieście i do podróży, ktoby ją chciał posiadać udać się może do mieszkającego tam Fryderyka Westendorfa.

Ogłoszenia po raz drugi i trzeci.

2 Od Wileńskiej Skarbowey Izby niniejszém ogłasza się: iż znajdujące się w gubernii Wileńskiej, w mieście Wilnie sosowe i konsumpcyjne pobory, oddają się na licytacją od dnia 1go oktobra terażniejszego 1819 roku, w czteroletnią dzierżawę na tych warunkach i warunkach, jakie były dawniej do 1819 roku odkupu, i znajdujące się w skarbowym zawiadywania; na wzięcie jakowych poborów wdzierżawę, Izba Skarbowa naznaczyła terminy dla licytacji, a mianowicie: dnia 9, 13 i 17 mca następującego septembra terażniejszego roku, z tem, iżby życzący wziąć takowe pobory, przybywali na terminy naznaczone z pewnem i dostatecznem ewikcyami do tej Skarbowey Izby, gdzie im będą okazane kondycje i umowa. *Julit 2 dnia 1819 roku.*

Sowietnik Listowski.

Sekretarz Sieleźniew.

2 Roku 1819/ junii 20 dnia. Sąd Kompromisarski na skutek dokumentu między JW. Alexandrem Hrabią Chodkiewiczem Generalem woysk Pol., opieką JW. Józefa Hrabiego Chodkiewicza Star. Zmudz. i kredytorami pierwszego, w roku terażniejszym maja 5 sprawianego i tegoż czasu w Ziemstwie Nowogrodz. przyznanego, z osob JW. Jana Woyaitowicza Podkomorzego Stuckiego Super-arbitra, WW. Benedykta Hacinckiego Prezydenta b. Ziem. i Michała Abłamowicza Sędziego granicznego Pttu Nowogr. Arbitrow, złożony, w dniu 15 terażniejszego miesiąca ad fundum dobr Turca w Pcie Nowogr. leżących, zjechawszy; na żądanie Stron obecnych tak podpisanych, jako też akces do tegoż Kompromissu uczynić oświadczających się, dla formalnego opisanie się i przystąpienia dalszym wszystkim wierzycielom JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza w Guberniach Wileń-

skiej i Grodzieńskiej mieszkającym, czas do dnia 10 sbra niniejszego roku oznaczył i do takowegoż terminu Jurydykcyą swoją zawiesił, oraz awizacyą o nastalem z powyższego widoku odkładzie podać do gazet Kuryera Litgo niżej podpisanemu naznaczonemu administratorowi polecił. W zaskutecznienu czego niniejszą awizacyą do opublikowania w gazecie podając podpisuję.

Mateusz Markiewicz Podkomorzy Nowogrodzki Administrator Hrabstwa Turzeckiego.

Pozwala się umieścić w Gazecie Kuryera Lit. Urban Jazdowski Prezydent Ziem. Wilen. i Kawaler.

2. Dla usatysfakcyonowania kredytorów zeszlých z tego świata Jana Oyca Leona Podstolego Upickiego i Marcina Pisarza Grodz. Połockiego synów Borowskich, oraz dalszych z różnego względu do funduszu tychże Borowskich regulujących pretensye dwoma dekrety Lit. Wileń. Główn. Sądu. pierwszym w roku 1799 miesiąca marca 22 dnia, a w powiernym w roku 1814 mca xbra 5 dnia nastalem, determinowany Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w skutek uprzedzonych po strony do niniejszego konkursu wchodzące na dniu 23 mca maja idącego roku podanych obwieszczeń i w terminie w aktach Ziem. to jest Wileńskich, Wilkom., Upickich, oraz w Gubernii Mińskiej w Pcie Borys. zeznanych w dniu 19 idącego dopiero miesiąca junii na oczewiste zaskutecznienu dzieła do majątności Podbirż w Pcie Upickim Gubernii Litt. Wileń. leżącey, zjechawszy prócz małej liczby kredytorów zeszlých Borowskich, gdy jawienia się dalszych doczekać się nie może, w stosunku więc do przeznaczeń po wyżey wzmienionych Sądu Główn. Wileń. remissyjnych dekretoy przez niniejszą awizacyą wszystkich w ogólności kredytorów tychże zeszlých Borowskich, ażeby sami przez się, lub umocowanych z dowodami w Sądzie niniejszym Exdywizorskim pod utratą swych pretensyow jak najszybciej jawnili się wzywa. Dat w Podbirżach roku 1819 mca junii 25 dnia.

Mateusz Siesicki b. Ziem. Wilkom. i Exdywizor. Prezyd. Raymund Chudziw Sędzia Ziem. Oszm. Exdyw. Ferdynand Dworzecki Ziem. Wileński. Exdyw. Jan Jachimowicz Ziem. Pttu Wilkom. i Exdyw. Regent.

2 Excerpt z Protokołu Potocznoy Ziem. Ptu Dziśnień. w dacie niżej wyrażoney zapisanego oświadczenia pod pieczęcią urzędowey JW. Grafowi Zabiellowi wydany.

Roku 1819 mca junii 21 dnia. Oświadczenie mnie niżej podpisanego czyni się w rzeczy następnej, będąc w ciągłej drodze i naprzemian chorując obłożnie; niebyłem w stanie dowiedzieć się o pozwie edyktałnym z powództwa Ur. Szymona Jagminy b. Sędziego Granic. Ptu Szawel. w stopniu rodzzonego brata zeszłego Ambrożego Jagmina deputata; ku działaniu z kredytorami w sprawie konkursowej na rozbiór majątku zeszłego JW. Fabijana Alexandrowicza Jenerała wojsk pol. i kawalera a przez gazetę Kur. Lit. pod N. 89 roku teraz. 1819 trzykrotnie ogłoszonym, gdy się teraz dowiaduję o powołanie i mnie do niniejszej sprawy konkursowej całe zbocznie od rzeczy pomiędzy mną a Uurr. Augustem Tyszkiewiczem i Alexandrowiczem nastaley, nim przeto będąc miał honor takowy interes Sądowi osobiście przelożyć, tym czasem dla pojaśnienia Sądu i stron interesowanych taki przynoszę istoty rzetelny wywód: i ony prawnie przez gazetę Kur. Lit. do trzykrotnego opublikowania zamieszczam. S.p. Fabian Alexandrowicz natenczas porucznik brygady usarskiej, będąc podkomendnym moim i razem zawiadowcą kassy rzeczoney brygady, uczynił mi dług, jak świadczy oblig Ur. Augustynowi Tyszkiewiczowi w roku 1791 sierpnia 23 dnia wydany, czer. zł. 520 a uprzednio gdy W. Dominik Staniiewicz ex re Szarzy swojej zawinił mnie górą 600 czer. zł. i na uzyskanie których JW. Fabian Alexandrowicz przyjąwszy odemnie plenipotencyą obowiązany był do opłaty 520 czer. zł. należnych W. Tyszkiewiczowi a restancyą summy mnie właścicielowi powrócić assekurował się co i dopełnił w opłacie samey tylko należności W. Tyszkiewicza, część zaś summy resztującej i po dziś dzień do zwrotu dla mnie od JW. Alexandrowicza sprawiedliwie się jeszcze należy, o czém później pisując do mnie, nie pojedynkownie oświadczał, że takowy dług opłacił już Urmu Tyszkiewiczowi i oblig do siebie uzyskał. W takim więc składzie mojego interesu, ile już tylo dowodami listownemi wyświeconego, bez obawy i przedstawienia nadal niniejszego wypadku, spokojnie czekałem zręczności tylko do odebrania obligu, i do finalnego obliczenia się; nie już z Ur. Tyszkiewiczem, lecz z Alexandrowiczem, o restancyą summy mnie przychodzącej. Gdy tymczasem wszczęła woyna uśiłowañ moich skutki spóźniła, a następnie po śmierci JW. Alexandrowicza i po wezwaniu plenipotenta jego W. Łyki, abym szedł do massy Ur. Alexandrowicza w moich tu okazanych pretensyach z wierzycielami; wydarzony w folwarku moim dziedzicznym Mohilkacz, nieszczęśliwy pożar, czasu woyny, wszystkie tam będące papiery spalił, a między temi i korespondencya liczna z Ur. Alexandrowiczem wiana, bez uratowania najmniejszego splonęła. Zajęty następnie troskliwie wspieraniem dotkniętego majątku woyną i ogniem, nie miałem pamięci na interes dziesięwszy oddalony z objektu mojego i wiekiem i odległością, a bardziey gdy od W. Tyszkiewicza (jako już opłaconego przez JW. Alexandrowicza) do dziś dnia nieodbierając żadney przez lat 27 odezwy dopominku spodziewać się powtórnego opłaty zapotrzebowania, nie mogłem. Te rzetelne wyrazy moje, jako z samey istoty rzeczy pochodzące, gdy w czasie złożyć u Sądu mające pozostałe z ognia własnoręczne wyrazne dowody Ur. Alexandrowicza pisma wyswietlające zupełne moje uiszczenie się W. Tyszkiewiczowi i przychodzącą dla mnie restancyą z uzyskaney summy od W. Staniewicza na tymże JW. Alexandrowiczu zaliczającą się, potrzebować będą za sobą mocniejszego dowodu, i gdy w archiwum JW. Alexandrowicza ten przedmiot wyswietlające papiery (których się spodziewam i do nich się odwołuję) nie znajdują się, w takim razie w obronie mojej niewinności co do Tyszkiewicza, a należności mojej co do Alexandrowicza i niemniey skonwinkowania stron dostatecznym będzie dowodem jurament, który w obliczu prawdy i Boga w rzeczy sprawiedliwej wykonać naychętniey determinuję. U tego oświadczenia podpis następny: Szymon Graf Zabiello Kasztelan Wojewodz. Mińskiego, Gene-

rał Leitt. Woysk Polch i Kawaler wielu ord. Zgodził z protukulem; Donat Truchsses Trochlie Regent Ziem. i Gran. Dziśnień.

O kąpielach przez nakadzanie.

Już to od roku z górą jak napelnione zostały pisma peryodyczne i gazety zagraniczne doniesieniami o wielkich skutkach wanien, wynalazku Doktora Galés, tak zwanych wanien fumigacyynnych siarczanych. Bole rumatyzmowe i artrytyczne zastarzale, z niemocą władania, jako też wszelkiego rodzaju liszaje i wyrzuty po ciełe, wszelkim innym lekarstwom, ba nawet i wodom mineralnym zagranicznym opierające się, temi kąpielami nayszczęśliwiey zostały uleczone. Zaprowadzenie podobnych aparatów w Warszawie za przywilejem Królewskim przez JP. Prechamps, uwolniło wielu od cierpień zadawnionych, od których wprzódy, wszelkie wody zagraniczne wielkie koszta ciągnące, nieuleczyły: dało to powod wielu osobom uleczonym temi kąpielami, iż przez tameczne gazety wdzięczność swoją założycielowi tych wanien oświadczały.

Towarzystwo Dobroczynności Wileńskie, mające na celu przyniesienie ulgi cierpiącej ludzkości, przedsięwzięło wystawienie podobnego aparatu, i wtem celu sprowadziło model, alie szczęśliwie znalazło i fundatorkę JW. Woyskę Goreckę, która koszt na wystawienie tej maszyny na siebie przyjęła. Od trzech miesięcy jak ta maszyna ukończona, jest w ciągłym użyciu, i wiele, różnego stanu, wieku i płci osób, dzielney jey doświadczyło pomocy.

Po tak szczęśliwych doświadczeniach, uważając Towarzystwo Dobroczynności, iż jedna takowa maszyna nie wystarcza ku wygodzie Publiczności, postanowiło, kosztem tegoż domu, drugą podobną wystawić, która już jest ukończoną; a tak osoby różney płci bez przeszkody jedna drugiej, będą mogły takowych wanien używać z posługą kaźdey płci właściwą. Są nadto dwa oddzielne gabineciki z łózkami, służące do wypocznienia po kąpielu.

Że zaś mogą się zdarzyć osoby, którymby takowa kąpiel mogła być szkodliwą, z tego względu życzący sobie ichużywać ma się wprzód o tém zaradzić, i przynieść od Doktora świadectwo, bez którego, nikomu tych kąpeli doświadczać nie będzie wolno.

Zapobiegając wszelkim nadużyciom lub uchybieniom przez przygotowujących te wanny, zdarzyć się mogącym: Towarzystwo Dobroczynności polegając na gorliwości członka swego P. Doktora Barankiewicza, jako już z temże oswojonego, jemu nadzor i dyrekcją nad temże poruczyło.

Cena od jedney kąpeli w Wiedniu i Warszawie, jak druki tychże poświadczają, jest po czer. zł. jednym, abonującym tylko wanien kilnaście, nieco taniey. Tow. Dobr. mogłoby słusznie trzymać się teyże ceny, ile że to jest przychodem dla ubogich w témzedomumieszkańcych: jednakże czyniąc przysługę publiczności, która tyle jest wspianią dla tego domu, zniżyło cenę do połowy, to jest: biorący kilka kąpeli, za kaźdy raz po półtora rubla srebrem zapłacą. Ktoby zaś ich trzydzieście abonował, zapłaci z góry po rublu jednym; a ktoky piętnaści wanien potrzebował, po rublu i kopiejek 20 także z góry zapłaci. Ubogim zaś, niemającym sposobności opłacenia, jak dotąd tak i nadal bezpłatnie kąpiel dawaną będzie.